

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ
NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT
Ի ԾԵԾԻ ԱԻ ԸԱ ԾԱՃՈՃՆՍ Ե Է ԷԾԾԱԹԱՐՎԱՅ ՆԾԱԱ

Անտառային ֆոնդի

տարածքը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքի այն մասն է, որը ծածկված է անտառով, ինչպես նաև այն ոչ անտառապատ տարածքը, որը տրամադրված է անտառային տնտեսության կարիքների համար: Անտառային ֆոնդը ներառում է անտառապատ տարածքը (փաստացի ծածկված ծառերի տեսակներով, տնկիների տարատեսակներով), ոչ անտառապատ տարածքը՝ գյուղատնտեսական հողատեսքեր (վարելահող, խտհարք, արոտավայր և այլն), հատուկ նշանակության տարածքներ (ճանապարհներ, ջրանցքներ, տնամերձեր և այլն), ինչպես նաև ճահճային տարածքներ, ավազուտներ, հեղեղատներ, թեր լեռնալանջեր և այլն:

Գլխավոր օգտագործման անտառահատումը և անտառվերականգնողական հատումները փայտանյութի պատրաստման նպատակով հատուն ծառերի հատումն է:

Անտառապաշտպանական հատումներն իրականացվում են ըստ տնկիների աճի ու զարգացման և նպատակաուղղված են ծառերի և թփերի մի մասի պարբերական հատմամբ տնկարկների մնացած մասի հետագա աճի պայմանների բարելավմանը:

Forest area is a part of territory of Nagorno-Karabakh Republic covered with forest, as well as territory not covered by forest, but used for forestry needs. Forest stock includes forest area, i.e. forest covered territory (actually covered with plantations of trees) and territory not covered with forest but intended for forestation (burnt out areas, cutting areas, waste grounds, glades, areas of dead plantations). Besides, forest stock includes non-forest areas: agricultural lands (hayfields, pastures, arable land), special purpose areas (roads, ditches, country estates etc.), and also swamps, sands, ravines, steep hillsides and other territories.

Fellings of forests of main use and reforestation fellings are carried out in mature forests for procurement of timber.

Maintenance fellings are carried out in the process of growing and maturing of plantations and supposes cutting down of selected trees and bushes to secure better conditions of growth for other trees.

Ի ԷԻ ըաաւ Էաճի աի Օճիաա – յճի +աճու ծածծեճիծե Է աճի ճի- Էաճաաճեճե Ծաճի ճեեեե, ճաի յճայ Էաճի, և ճեեա ճա ճաի յճայ Էի, ճի ճաաի ճաի-աիայ Էյ ճեա Էաճի աի ճի ճեոա. Էաճի Է ճիա Էեթ-աա ճեի ըաաւ, ճեծճճ ճեաճի (ճեծծ-աճե ճաի յճճ ճաաաճի ճի Է ճի ճաաի Է, ճաաաաի Էյ Է ճաճի ճ ճեաճի), ճա ճեծճճ Էաճի: ճեւճեճի ճի ճեոաաի ճա ճաի աւ (ճաճի Է, ճաի ճիճ, ճաճաճա Է ճ.), և ճեեա ճեի ըաա Է ճի ճ, ճաճաճա, Էծծճ ճեեի ճա Է ճծաա ճաճծեճիծե.

Ծճե Էաճա Էաաի աի ճեւ- ճիաաի Է Էաճի աճի ճեծաեւ- ճա ճեա Է ճի ճաի յճոյ և ճաեւ ճաաի ճոյ ճե ճաի ճի Է ճաաաճեի ճ.

Ծճե Է ճիաա ճա Էաճի ճի ճաի յճոյ ճի ճա ճիճ Է ճա- Էծծ Է ճաաաաի Է ճեեթ-աթոյ և ճաճեի Է-աճե Է ճծաճի Է ճա, ճաի ճա- Էաի Է ճա ճեծ-ճաի Է ճեեի Է Էյ Էաեւ Է ճաաի Է ճաճաճեաի Էյ ճա- Էյաի Է +աճե ճաաաաի Է.

103. ՀՈՂԱՅԻՆ ՄԱԿԵՐԵՍԸ

**LAND AREA
ՇԱՆՆԱԿԻ ԵՎ Ի ԵՆՆԱԿԻ***

(տարեկան սկզբից)
(beginning of year)

(ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է)

	2008		
	Հազ. հեկտար Thsd. hectares ՕՆՆ. ճեղքածի	Տոկոսներով ընդհանուր մակերեսի նկատմամբ In percents from total area Վ ի ծեծի ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է	
Ընդհանուր հողային տարածքը Total land area	1143.3	100.0	Ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է
Գյուղատնտեսական հողատեսքեր Agricultural lands	598.6	52.4	Նստեցնելու է ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է
Անտառային ֆոնդ Forest stock	464.8	40.7	Ընդհանուր է ի նստեցնելու է
Այլ հողեր Other lands	79.9	6.9	Ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է

* Ներառյալ հակառակորդի վերահսկողության տակ եղած տարածքները:
Including the territories are under the control of the enemy.
Նստեցնելու է ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է

104. ԱՆՏԱՌԻ ԱՆՍՈՒՄՆԵՐ

**FOREST BREACHES
ԸՆԴՈՒՄՆԵՐ ԵՎ Ի ՆՏԵՑՆԵԼՈՒ ԷՆՆԱԿԻ**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Ապօրինի անտառահատումներ Illegal forest fellings								Ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է
ակտերի քանակը, հատ number of acts, pieces	289	277	265	37	31	15	250	Նստեցնելու է ի նստեցնելու է
ծառերի քանակը, հատ number of trees, pieces	5710	7560	12222	640	1490	303	9562	Նստեցնելու է ի նստեցնելու է
ծավալը, մ ³ volume, m ³	2150.0	1729	2578	406	250	72	1064	Ի նստեցնելու է, ի³
Հանձվել է իրավապահ մարմիններին Referred to the law- enforcement	50	40	18	-	6	13	8	Ի նստեցնելու է Ի նստեցնելու է ի նստեցնելու է
Գանձման ենթակա վնասի գումարը, հազ. դրամ The extent of damages subjected to recovery, thsd. drams	16183.5	12861.0	70656.6	10202.1	5472.8	5126.5	13803.7	Նստեցնելու է ի նստեցնելու է Նստեցնելու է ի նստեցնելու է
այդ թվում՝ of which:								Նստեցնելու է:
կամավոր մուծվել է ըստ անտառախախտման ակտերի, հազ. դրամ voluntarily paid according to the acts of forest breaches, thsd. drams	264.1	7733.0	1742.8	1134.3	718.0	268.0	1004.4	Նստեցնելու է ի նստեցնելու է Նստեցնելու է ի նստեցնելու է Նստեցնելու է ի նստեցնելու է

**105. ԱՆՏԱՌԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ
FOREST FELLINGS
ԾՈՒԹՈՒՆ ԷՆՈՒՆ**

	2002	2003	2004	2005	2006#	2007#	2008	
Հատումներ, ընդամենը Fellings total								Ծուփ, անու
տարածքը, հա territory, ha	3007	3658	2975	2969	1908	3138	3924	ծածծծծծծծ, ան
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	50462	52830	41515	30352	41298	37920	38185	իսուսի ածաաեի ս, իիսի սե i³
որից՝ of which:								из них:
<i>շինարարական</i> <i>woods for construction</i>	<i>360</i>	<i>1512</i>	<i>995</i>	<i>-</i>	<i>2690</i>	<i>3075</i>	<i>2762</i>	<i>лесоматериалы</i>
այդ թվում ըստ տեսակների of which by:								â ôîî ÷êñèâ îî âèààî :
անտառվերականգնման reforestation								èãñ âî ññòâî îâèâî èÿ
տարածքը, հա territory, ha	988	658	846	1112	176	307	156	ծածծծծծծծ, ան
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	17835	13148	9133	7318	3878	4700	2923	իսուսի ածաաեի ս, իիսի սե i³
որից՝ of which:								из них:
<i>շինարարական</i> <i>woods for construction</i>	<i>-</i>	<i>455</i>	<i>505</i>	<i>-</i>	<i>2431</i>	<i>2779</i>	<i>2403</i>	<i>лесоматериалы</i>
լուսավորման և մաքրման illumination and clearing								îñââîâî èÿ è î÷èñèèè
տարածքը, հա territory, ha	2	144	40	2	90	3	15	ծածծծծծծծ, ան
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	35	1492	543	131	1035	36	186	իսուսի ածաաեի ս, իիսի սե i³
որից՝ of which:								из них:
<i>շինարարական</i> <i>woods for construction</i>	<i>-</i>	<i>30</i>	<i>38</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>лесоматериалы</i>
նստրագման thining								î ôî ðãããî èÿ
տարածքը, հա territory, ha	129	59	29	13	-	50	91	ծածծծծծծծ, ան
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	1136	446	177	298	-	381	131	իսուսի ածաաեի ս, իիսի սե i³
որից՝ of which:								из них:
<i>շինարարական</i> <i>woods for construction</i>	<i>45</i>	<i>-</i>	<i>40</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>14</i>	<i>лесоматериалы</i>
անցումային transitional								î âðãôîâî ùã

Բնական պաշարներ և շրջակա միջավայր-Natural resources and environment-**Ի ծածկի ա ձևովն է ի թվաբանայ նման**

	2002	2003	2004	2005	2006#	2007#	2008	
տարածքը, հա territory, ha	593	356	492	683	61	988	1140	ծածկույթը, հա
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	10182	9221	8186	8816	12402	12000	8962	ի սահմանում, ի սահմանում է³
որից` of which:								из них:
<i>շինարարական</i> woods for construction	185	70	-	-	-	35	2	лесоматериалы
սանիտարական sanitary								նախնական
տարածքը, հա territory, ha	479	537	464	582	431	526	1191	ծածկույթը, հա
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	6477	6629	7501	6355	6322	5266	12161	ի սահմանում, ի սահմանում է³
որից` of which:								из них:
<i>շինարարական</i> woods for construction	130	547	412	-	153	163	283	лесоматериалы
մաքրում աղտոտումից clearing from pollution								ի սահմանում ի սահմանում է
տարածքը, հա territory, ha	-	-	1000	100	750	900	1295	ծածկույթը, հա
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volume, m ³	-	-	13700	1000	7530	9000	12840	ի սահմանում, ի սահմանում է³
որից` of which:								из них:
<i>շինարարական</i> woods for construction	-	-	-	-	-	-	60	лесоматериалы
այլ others								նախնական
տարածքը, հա territory, ha	-	32	14	20	22	5	8	ծածկույթը, հա
փայտանյութի ծավալը, խիտ մ ³ timber volum, m ³	-	243	547	583	715	37	712	ի սահմանում, ի սահմանում է³
որից` of which:								из них:
<i>շինարարական</i> woods for construction	-	10	-	-	22	11	-	лесоматериалы

**106. ՄԹՆՈՂՈՐՏԱՅԻՆ ՕՂՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ԱՆՇԱՐԺ (ԱՄՐԱԿԱՅՎԱԾ) ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ
ԱՆՋԱՏՎԱԾ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄԸ
EMISSION OF THE MOST WIDESPREAD POLLUTANTS PRODUCED BY STATIONARY
SOURCES OF AIR POLLUTION
ВЫБРОСЫ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ, ОТХОДЯЩИХ ОТ СТАЦИОНАРНЫХ
ИСТОЧНИКОВ ЗАГРЯЗНЕНИЯ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА**

(տոննա) (tons)	2008	(тонна)
Ընդամենը արտանետվել են վնասակար նյութեր Total emission of pollutants	82.276	Всего выброшено вредных веществ
դրանցից՝ of which :		из них:
փոշի dust	28.53	пыль
ծծմբային անհիդրիդ sulphur anhydride	0.146	сернистого ангидрида
ազոտի օքսիդներ nitric oxides	9.4	окислов азота
ածխածնի օքսիդ carbon monoxide	44.2	окиси углерода

**107. ԶՐԱՅԻՆ ԱՎԱԶԱՆՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄԸ
HAZARDOUS EMISSIONS INTO WATER BASIN
ВЫБРОСЫ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ В ВОДНЫЙ БАСЕЙН**

(տոննա) (tons)	2008	(тонна)
Ընդամենը արտանետվել են վնասակար նյութեր Total emission of pollutants	38.463	Всего выброшено вредных веществ
դրանցից՝ of which :		из них:
կախված նյութեր suspension	35.539	взвеси
ամոնիակ ammonia	0.124	аммиак
դեմտրոպենտներ synthetic substances	0.0963	синтетические вещества
քլորիդներ chloride	0.3	хлориды
նավթամթերք mineral oil	0.1993	нефтепродукт
սուլֆատներ sulfate	2.16	сульфаты
թթվածնի կ/պահ թվ biochemical requirement for oxygen, BOD	0.044	биохимическая потребность в кислороде, ВПК

**108. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՋՐԻ ՔԱՆԱԿՆ ԸՍՏ ՋՐՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ
QUANTITY OF THE USED WATER BY TYPES OF WATER USE
КОЛИЧЕСТВО ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ВОДЫ ПО ВИДАМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДЫ**

(հազ.տ)
(thsd.t)

(тыс.т)

	2008	
Ընդամենը օգտագործված ջրի քանակը Total quantity of used water	2119.5	Всего использовано воды
որանցից՝ of which:		из них:
մակերևութային ջուր surface water	1578.4	поверхностная вода
ստորերկրյա ջուր underground water	541.1	подземная вода

**109. ՊԻՆԴ ՕԳՏԱԿԱՐ ՀԱՆԱԾՈՆԵՐԻ ՄԱՐՎԱԾ ՊԱՇԱՐՆԵՐԻ, ՍՏՈՐԵՐԿՐՅԱ ՔԱՂՅՐԱՀԱՍ
ՈՒ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ
DISTRIBUTION OF QUANTITY OF EXHAUSTED RESERVES OF SOLID MINERALS,
UNDERGROUND FRESH AND MINERAL WATERS
РАСПРЕДЕЛЕНИЕ КОЛИЧЕСТВА ОПУСТОШЕННЫХ ЗАПАСОВ ТВЕРДЫХ ПОЛЕЗНЫХ
ИСКОПАЕМЫХ, ПОДЗЕМНЫХ ПРЕСНЫХ И МИНЕРАЛЬНЫХ ВОД**

	2008	
Հանքային ջուր, մ ³ Mineral water, m ³	84	Минеральная вода, м ³
Շինանյութեր, մ ³ Building materials, m ³	318999.0	Стройматериалы, м ³
Երեսապատման քարեր, մ ³ Facing stones, m ³	2814.9	Облицовочные камни, м ³
Ազնիվ և հազվագյուտ մետաղներ, տ Noble and rare metals, t	5398.8	Благородные и редкие металлы, т

**110. ԿԵՆՍԱՊԱՇԱՐՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԾԱՎԱԼՆԵՐԸ
VOLUMES OF USE OF BIORESOURCES
ОБЪЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БИОРЕСУРСОВ**

(մ³)
(m³)

(м³)

	2008	
Ընդամենը օգտագործվել է Total used	45037.9	Всего использовано
որանցից՝ of which :		из них:
վառելիքային firewood	42747.2	на дрова
գործարարական construction timber	2290.7	строительная древесина
որից՝ of which:		из которых :
հաճարենի beech	1406.5	бук
կաղնի oak	676.2	дуб
լորենի linden	93.0	липа
հացենի ash-tree	114.0	ясень
թղկի maple	1.0	клен

111. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐԸ
PAYMENTS FOR ENVIRONMENT PROTECTION AND USE OF NATURAL RESOURCES
ПЛАТА НА ОХРАНУ ПРИРОДЫ И ЗА ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЕ

(հազ. դրամ)
 (thsd. drams)

(тыс. драмов)

	2008	
Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարները Payments for environment protection, and use of natural resources	357717.0	Плата за природопользование и на охрану природы
բնապահպանական environment protection	2178.4	на охрану природ
որից՝ ըստ ուղղությունների. of which by directions:		из них по направлениям:
անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտային արտանետումների դիմաց for air polluting emissions from stationary sources	325.5	за атмосферные выбросы от стационарных источников
աղտոտիչ նյութերը ջրային օբյեկտներ թափելու դիմաց for harmful substances discharge in to water bodies	714.5	за сброс загрязняющих веществ в водоемы
թափոնների տեղադրման դիմաց for waste location	1138.4	за размещение отходов
բնօգտագործման use of natural resources	355538.6	за природопользование
որից՝ ըստ ուղղությունների. of which by directions:		из них по направлениям:
բնական պաշարների օգտագործման դիմաց for use natural resources	326006.6	за использование природных ресурсов
կենսապաշարների օգտագործման դիմաց for use of life stochs	29532.0	за использование биоресурсов